

Opetusohjelma

Kuopion Muotoiluakatemian taiteen perusopetuksen laajan oppimäärän opetusohjelma 2019–2023

KUOPION MUOTOILU
AKATEMIA.

KUOPION
Rouvasväen
YHDISTYS RY

Sisällys

1 Perusopinnot.....	2
1.1 Syksy 2019	5
1.2 Kevät 2020	6
1.3 Syksy 2020.....	7
1.4 Kevät 2021.....	7
1.5 Syksy 2021	8
1.6 Kevät 2022	8
1.7 syksy 2023.....	9
1.8 kevät 2023.....	9

OPETUKSEN RAKENNE JA OPINTOJEN LAAJUUS

1 Perusopinnot

Taiteen perusopetuksen laajan oppimäärän mukaiset opinnot muodostuvat perusopinnoista ja syventävistä opinnoista. Perusopinnoissa laajan oppimäärän mukaisten opintojen laskennallinen laajuus on 800 tuntia ja opintojen laajuuden laskennan perusteena on käytetty 45 minuutin pituista oppituntia. Perusopintojen laajuus on 30 op ja ne kestävät 4 vuotta. Perusopinnoissa painotetaan motivoituneisuutta, opintoihin sitoutumista, ideointikykyä ja suunnitteluvalmiuksia.

Kuopion Rouvasväenyhdistyksen Muotoiluakatemiaan opetusohjelma rakennetaan lukuvuosittain vaihtuvan yhteisen teeman, suomalaisen muotoiluhistorian, ympärille. Aiheiden ja teemojen valinnoilla tulee pyrkiä ylläpitämään tekemisen ja oppimisen iloa. Opintojen sisällöt on moduloitu ja mitoitettu opintopisteiksi (op). Opinnot jakautuvat erillisiin perusopintoihin (30 opintopistettä) ja syventäviin opintoihin (20 opintopistettä). Oppitunnin pituus on 45 minuuttia. Lasten ja Nuorten Muotoiluakatemiaan yksi opetuskerta kestää 150 minuuttia, Aikuisten ja Seniorien Muotoiluakatemiaan opetuskerran kesto on 150 minuuttia.

Muotoiluakatemiaan opetus on järjestetty iltaisin, säännöllisesti yksi opetuskerta viikossa sekä 1-3 viikonloppua lukukaudessa. Opintoihin sisältyy myös omatoimista työskentelyä. Opinnoissa hyödynnetään verkko-oppimismateriaalia, vierailuja muotoilualan yrityksissä, näyttelyissä ja museoissa. Yksittäinen kurssi katsotaan hyväksytyksi suoritetuksi, kun opiskelija on ollut kurssilla läsnä vähintään 2/3 kurssin lähiopetustuntimäärästä sekä valmistanut kurssiin kuuluvat harjoitustyöt. Muotoiluakatemiaan hakeutuvilta toivotaan sitoutumista perusopintojen osalta säännölliseen 4 vuoden opiskeluun.

Käsityön taiteen perusopetus on monipuolista ja pitkäjänteistä oman käsityöilmäisen kehittämistä. Oppilaan omat kokemukset, taidot ja tiedot sekä kiinnostus ovat opetuksen lähtökohtia. Tavoitteellisen harrastuksen lisäksi käsityön taiteen perusopetuksen opintoja voi hyödyntää työelämässä, ammatillisena täydennyskoulutuksena tai käsityöalan oppilaitoksissa esim. opintoihin hakeuduttaessa. Muotoiluakatemiaan opetus noudattaa muotoilukasvatuksen keskeisiä tavoitteita, tukee oppijan persoonan kokonaisvaltaista kasvua ja kehitystä. Päämääränä on, että oppijasta kasvaa ympäristöönsä vaikuttava sekä havainnoiva ja esteettisesti ympäristöstään nauttiva ihminen. Muotoilukasvatus kehittää kriittistä ajat-

telua, luovaa ongelmanratkaisua sekä ryhmätyöskentely- ja ilmaisutaitoja, kannustaa kokeiluihin, aloitteellisuuteen, näkökulman vaihtoon ja omien ideoiden jakamiseen.

Perusopintojen aihealueet “taidot ja muotoilu”, “yhteiskunta ja kulttuuri” sekä “taiteiden ja tieteiden välisyys” sisältyvät Muotoiluakatemioiden lukukausittain vaihtuviin, suomalaisen muotoilun historiaan liittyviin teemoihin. Aihealueiden tavoitteet eritellään opetussuunnitelmassa.

Käsityön perusopinnoissa tuotetaan tuotteita, teoksia ja palveluita yksin ja yhdessä sekä itselle että toisille. Tuotteissa käytettävyyys ja tarkoituksenmukaiset materiaalit luovat perustan käsityölliselle tekemiselle. Teoksissa materiaalit ja tekniikat toimivat ilmaisun välineinä. Palveluissa tekeminen ilmenee osallisuutena, yhteisöllisyytenä ja hyvinvointina. Käsityössä teknologiaa tutkitaan tekemisen ja ilmaisun välineenä. Muotoilua tarkastellaan kokonaisvaltaiseen tuottamiseen kuuluvana toimintana. Käsityötä, teknologiaa ja muotoilua käsitellään kulttuurisina, yhteiskunnallisina, monitieteisinä ja taiteeseen liittyvinä ilmiöinä.

Käsityön perusopintojen keskeiset sisällöt ovat Pukeutuminen, Esine- ja tekstiiliympäristöt, Palveluympäristöt sekä Rakennetut ja luonnonympäristöt. Sisältöjen valinnassa lähtökohtana ovat oppilaille merkitykselliset ilmiöt, joita lähestytään henkilökohtaisten kokemusten kautta kohti yleisempiä käsityön ilmiöitä. Kaikkia keskeisiä sisältöjä pohditaan esteettisyyden, eettisyyden, ekologisuuden näkökulmasta. Opinnoissa tarkastellaan laaja-alaisesti kaikkien keskeisten sisältöjen osaluaita.

Pukeutuminen

Pukeutumista tarkastellaan identiteetin muotoutumisen ja yhteisöön kuulumisen, vaateusteknologian, muoti-ilmiöiden, fysiologian ja eri kulttuurien näkökulmista.

Esine- ja tekstiiliympäristöt

Esine- ja tekstiiliympäristöjä tarkastellaan asumisen, toiminnallisuuden, teknologian, muotoilun, muoti-ilmiöiden ja eri kulttuurien näkökulmista.

Palveluympäristöt

Palveluympäristöjä tarkastellaan hyvinvoinnin, kokemuksellisuuden, asiakaslähtöisyyden ja yrittäjyyden näkökulmista.

Rakennetut ja luonnonympäristöt

Rakennettuja ja luonnonympäristöjä tarkastellaan osallisuuden, yhteisöllisyyden, hyvinvoinnin ja ihmisten viihtyvyyden näkökulmista.

Perusopinnot sisältävät seuraavat opintokokonaisuudet, jotka toteutetaan neljän vuoden aikana kaikissa perusopintojen ryhmissä:

1. Orientaatio 1,5 op

Oppilas saa tietoa taiteen perusopetuksen kentästä ja käsityöstä osana taiteen perusopetuksen kokonaisuutta sekä perehtyy opintokokonaisuuden sisältöön, tavoitteisiin, opetusjärjestelyihin ja arviointiin oppilaitoksen opetussuunnitelman mukaan. Oppilas tutustuu opintoryhmäänsä esim. erilaisten oppimistehtävien avulla. Hän harjoittelee antamaan ja vastaanottamaan palautetta sekä arvioimaan omaa ja ryhmän toisten opiskelijoiden työskentelyä. Hän aloittaa henkilökohtaisen opintosuunnitelman (HOPS) laatimisen perusopintoja varten yhdessä ryhmän ja ohjaavan opettajan kanssa.

2. Käsityö visuaalisen kulttuurin osana 4,5 op

Oppilas tutustuu kansalliseen sekä kansainväliseen käsityöperinteeseen ja ymmärtää perinteen merkityksen nykyisessä käsityössä. Hän perehtyy visuaaliseen kulttuuriin käsityön näkökulmasta ja arvostaa käsityötä osana taidetta ja ympäröivää kulttuuria. Hän ymmärtää käsityön, muotoilun ja taiteen merkityksen omassa elämässään ja tuntee niiden ilmenemismuotoja monikulttuurisessa maailmassa. Oppilas perehtyy käsityöhön ja muotoiluun osana yhteiskuntaa ja ympäristöään.

3. Käsityöllinen suunnittelu- ja valmistusprosessi 20 op

Suunnittelun perusteet 5 op

Oppilas osaa käyttää väriopin ja sommittelun perusasioita erilaisissa harjoituksissa ja kokeiluissa. Hän osaa havainnoida ympäristöään ja käyttää havaintojaan suunnittelun lähtökohtana tai sen osana. Hän osaa käyttää kuvallisen suunnittelun perustekniikoita sekä suunnitella esteettisiä tuotteita ja teoksia erilaisista lähtökohdista käsin. Näitä ovat esimerkiksi materiaali, aistikokemukset, elämyksellinen ja kokeuksellinen malli.

Materiaalituntemus 3 op

Oppilas tutustuu erilaisiin perinteisiin ja innovatiivisiin käsityömateriaaleihin työskentelyn kautta. Hän perehtyy materiaalien valmistusmenetelmiin, käyttö- ja hoito-ominaisuuksiin sekä turvallisuusnäkökohtiin

ja oppii ottamaan huomioon kestävän kehityksen periaatteita ja ekologisia vaikutuksia.

Käsityötaito ja osaaminen 5 op

Oppilas tutustuu erilaisiin käsityötekniikoihin, työmenetelmiin, työvälineisiin, koneisiin ja laitteisiin. Hän osaa tehdä perusteltuja materiaali- ja työkohtaisia ratkaisuja tavoitteenaan laadukas tuote tai teos. Hän oppii arvioimaan ja kehittämään osaamistaan ja kädentaitoja.

Ilmaisu ja luova ongelmanratkaisu 6 op

Oppilas hahmottaa ja ymmärtää käsityöllisen suunnittelu- ja valmistusprosessin vaiheet ja oppii tarkkailemaan omaa sekä toisten opiskelijoiden työskentelyä. Oppilas käy läpi useita valmistus- ja suunnitteluprosesseja yksilö- ja ryhmätyönä ja oppii erilaisten käsityötapojen kautta arvioimaan prosessin eri vaiheita. Oppilas työstää suunnitelmia valmiiksi tuotteiksi ja teoksiksi. Prosessissa korostetaan omaa ilmaisua ja luovaa ongelmanratkaisutaitoa.

Dokumentointi 2 op

Oppilas perehtyy erilaisiin dokumentoinnin tapoihin ja soveltaa omalle toimintatavalleen sopivinta tyyliä opinnoissaan. Oppilas dokumentoi oppimisprosessiaan ja reflektoi oppimaansa opettajan ja muiden opiskelijoiden kanssa sekä oppii arvioimaan ja kehittämään omaa osaamistaan.

4. Valinnaiset opinnot 3 op

Valinnaisten opintojen tavoitteena on laajentaa oppilaan käsityöosaamista ja tukea henkilökohtaista kasvua. Opintojen tulee tukea HOPS:ssa asetettuja tavoitteita. Valinnaisten opintojen hyväksymisestä osaksi opintokokonaisuutta on sovittava etukäteen ohjaavan opettajan kanssa. Valinnaisopintoja tarjotaan lukukausittain vaihtuvalla opintotarjottimella. Valinnaisopinnot voivat olla esimerkiksi muotoilijoiden järjestämiä työpajoja, luentoja tai vierailuja.

1.1 Syksy 2019

Kivikausi ja muotoilun synty

Muotoilun syntyyn on alusta saakka kuuluneet primitiiviset muodot ja funktioonalisuus. Lukukauden aikana tutustumme muotoilun perusteisiin. Tutustumme

perusmuotoihin ja ymmärrämme kaksiulotteisen ja kolmiulotteisen muodon eron. Käsittelemme lukukauden aikana symmetriaa ja epäsymmetriaa sekä harjoitellaan pelkistämistä. Tutustumme suomalaiseen muotoiluun ja esineiden kehityskaareen.

- aistit
- pelkistäminen
- perusmuodot ja ulottuvuudet
- orgaaninen muoto ja geometrinen muoto
- esineen kehityskaari

Syyslukukaudella perusopinnoista suoritetaan **3,25 op**, jonka lisäksi on mahdollisuus suorittaa valinnaisia opintoja 1–3 op.

- Orientaatio **1,5 op**
- Käsityö visuaalisen kulttuurin osana **0,5 op**
- Käsityöllinen suunnittelu- ja valmistusprosessi **1,25 op**
 - o Suunnittelun perusteet 0,5 op
 - o Käsityötaito ja osaaminen 0,5 op
 - o dokumentointi 0,25 op

1.2 Kevät 2020

Keskiaika - muotoilun uusi aika

Keskiaikaiset linnat ja kirjapainon kehittyminen. Opimme ilmaisemaan omia ratkaisuja sekä kuuntelemaan ja arvostamaan muita. Lukukauden aikana opiskellaan materiaalilähtöistä suunnittelua ja mittasuhteita. Tutustumme aikakauden suuriin visionääreihin ja keksijöihin sekä teemme kokeita ja havaintoja eri materiaaleista. Opimme, kuinka painotekniikka kehittyi ja tutustumme tekemisen kautta erilaisiin painotekniikkoihin.

- Materiaalit
- Painotekniikka
- Keksinnöt, mekaniikka
- Pienoismallit

Kevätlukukaudella perusopinnoista suoritetaan **3,25 op**, jonka lisäksi on mahdollisuus suorittaa valinnaisia opintoja 1–3 op.

- Käsityö visuaalisen kulttuurin osana **0,5 op**
- Käsityöllinen suunnittelu- ja valmistusprosessi **2,75**
 - o Suunnittelun perusteet 0,5 op
 - o Materiaalituntemus 0,5 op

- Käsityötaito ja osaaminen 1 op
- Ilmaisu ja luova ongelmanratkaisu 0,5 op
- Dokumentointi 0,25 op

1.3 Syksy 2020

Muotoilun talonpojat

Suomalainen talonpoikauskulttuuri ja kauniit käyttöesineet. Lähestymme muotoilu funktion näkökulmasta. Opimme mitä on käytännönläheinen, yksinkertainen muotoilu ja kuinka se ilmeni talonpoikaisuuden aikaan Suomessa. Suunnitella funktionaalisen käyttöesineen. Käsittelemme suomalaisuutta ja suhdetta esineisiin.

- Funktionaalisuus - talonpoikaisuus
- Materiaalilähtöisyys
- Suunnitteluprosessi

Syyslukukaudella perusopinnoista suoritetaan **3,25** op, jonka lisäksi on mahdollisuus suorittaa valinnaisia opintoja 1-3 op.

- Käsityö visuaalisen kulttuurin osana **0,5 op**
- Käsityöllinen suunnittelu- ja valmistusprosessi **2,75**
 - Suunnittelun perusteet 1 op
 - Materiaalituntemus 0,5 op
 - Käsityötaito ja osaaminen 0,5 op
 - Ilmaisu ja luova ongelmanratkaisu 0,5 op
 - Dokumentointi 0,25 op

1.4 Kevät 2021

Romantiikan aika

Kansallisromantiikka suomalaisessa muotoilussa. Romantiikan ajan kuvioiden mystiset luontoteemat heräävät nykyaikaan muotoilun työpajoissa. Lukukausi kannustaa kokeilevaan muotoiluun, tyylien ja materiaalien yhdistämiseen. Jakson aikana harjoitellaan lennokasta ideointia ja niiden esittämistä toisille. Tutustumme Eliel Saariseen ja hänen tuotantoonsa. Opimme värilaboratorion avulla värien sekoittumista (päävärit ja välivärit) ryhmätyönä tehtävien värikokeiden avulla. Lukukauden aikana opitaan minimalismin ja koristeellisen muotoilun eroja. Aikakausi korostaa oman identiteetin suhdetta luontoon. Tutustumme aikakauden taidemaalareihin ja kansallisromantiikkaan. Teemme retken luontoon, jossa havainnoimme ympäristöä digitaalisesti.

- Kansallisromantiikka
- Ornamentit
- Värioppi
- Sommittelu

Kevätlukukaudella perusopinnoista suoritetaan **3,25** op, jonka lisäksi on mahdollisuus suorittaa valinnaisia opintoja 1–3 op.

- Käsityö visuaalisen kulttuurin osana **0,5** op
- Käsityöllinen suunnittelu- ja valmistusprosessi **2,75**
 - o Suunnittelun perusteet 1 op
 - o Käsityötaito ja osaaminen 1 op
 - o Ilmaisuu ja luova ongelmanratkaisu 0,5 op
 - o Dokumentointi 0,25 op

1.5 Syksy 2021

Modernismin synty

Modernismin tuomat uudet muotoilun suunnat. Jakson aikana keskitymme yksinkertaistamiseen ja tilojen suunnitteluun tutustumalla Alvar Aallon töihin.

- Funktionalismi
- Tila ja Arkkitehtuuri
- Valo
- Koti

Syyslukukaudella perusopinnoista suoritetaan **3,25** op, jonka lisäksi on mahdollisuus suorittaa valinnaisia opintoja 1–3 op.

- Käsityö visuaalisen kulttuurin osana **0,5 op**
- Käsityöllinen suunnittelu- ja valmistusprosessi **2,75**
 - o Materiaalituntemus 0,5 op
 - o Käsityötaito ja osaaminen 1 op
 - o Ilmaisuu ja luova ongelmanratkaisu 1 op
 - o Dokumentointi 0,25 op

1.6 Kevät 2022

Teollistumisen aika

Teollistumisen ajan uudet materiaalit ja tekniikat. Jakson aikana teemme läpileikkauksen suomalaisen muotoiluun. Tutustumme muotoilijan työhön ja opimme mikä tekee tuotteesta klassikon. Lukuvuoden aikana käsitellään sarjatuotantoa ja

tuodaan esille muotoilun eri alojen ammattilaisia. Käsittelemme yhdessä esineiden elinkaarta ja käyttöikä.

- Suomalaisen muotoilun klassikot
- Muotoilijan työ
- Kertakäyttö vai käyttökerta
- Sarjatuotantomenetelmät

Kevätlukukaudella perusopinnoista suoritetaan **3,25** op, jonka lisäksi on mahdollisuus suorittaa valinnaisia opintoja 1-3 op.

- Käsityö visuaalisen kulttuurin osana **0,5 op**
- Käsityöllinen suunnittelu- ja valmistusprosessi **2,75**
 - o Materiaalituntemus 0,5 op
 - o Käsityötaito ja osaaminen 0,5 op
 - o Ilmaisuu ja luova ongelmanratkaisu 1,5 op
 - o Dokumentointi 0,25 op

1.7 syksy 2022

Postmodernismi

Värien ja muotojen uudet tuulet. Käsittelemme muotoilun kasvukautta tuotekehityksen ja materiaalien näkökulmasta.

- Ideointi
- Luonnostelu
- Värioppi
- Tuotekehitys

Syyslukukaudella perusopinnoista suoritetaan **3,25** op, jonka lisäksi on mahdollisuus suorittaa valinnaisia opintoja 1-3 op.

- Käsityö visuaalisen kulttuurin osana **1 op**
- Käsityöllinen suunnittelu- ja valmistusprosessi **2,25**
 - o suunnittelun perusteet 1 op
 - o Materiaalituntemus 0,25 op
 - o Käsityötaito ja osaaminen 0,25 op
 - o Ilmaisuu ja luova ongelmanratkaisu 0,5 op
 - o Dokumentointi 0,25 op

1.8 kevät 2023

Paluu tulevaisuuteen

Tuotekehitys ja innovaatiot - tulevaisuuden tuotekehitys on täällä! Lukuvuoden aikana visioimme tulevaisuuden maailmaa omasta näkökulmasta. Suunnitellaan esineitä tai palveluita, joita tarvitaan arjessa, mutta joita vielä ei ole. Opimme, että muotoilutyö lähtee tarpeesta, ideasta. Harjoitellaan omaa ideaa visualisoimalla.

- Luonnostelu
- Tuotekehitys ja innovaatio
- Protomalli
- Palvelumuotoilu
- Idean esittäminen

Kevätlukukaudella perusopinnoista suoritetaan **4,25** op. Käsityö visuaalisen kulttuurin osana **0,5 op**

- Käsityö visuaalisen kulttuurin osana **0,5 op**
- Käsityöllinen suunnittelu- ja valmistusprosessi **3,75**
 - o suunnittelun perusteet 1 op
 - o Materiaalituntemus 0,75 op
 - o Käsityötaito ja osaaminen 0,25 op
 - o Ilmaisus ja luova ongelmanratkaisu 1,5 op
 - o Dokumentointi 0,25 op